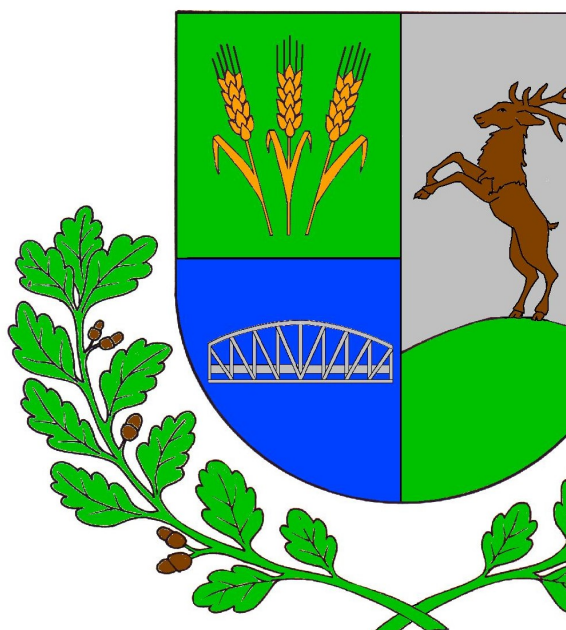

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Tiborszállás Község Önkormányzata

2022 – 2027

Felülvizsgálva 2024 szeptember

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	31
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	62
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	64
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	65
1. A HEP IT részletei.....	65
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	65
Jövőképünk.....	65
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	65
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	66
3. Megvalósítás.....	67
3.1 A megvalósítás előkészítése	67
3.2 A megvalósítás folyamata	67
3.3 Monitoring és visszacsatolás	70
3.4 Nyilvánosság	70
3.6 Érvényesülés, módosítás	71
4. Elfogadás módja és dátuma.....	72

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Tiborszállás Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A 2024 évi Hep felülvizsgálata során alkalmazott betűtípus Arial és a betűszín piros.

A település bemutatása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	977	bázis év
2017	966	98,87%
2018	955	98,86%
2019	950	99,48%
2020	909	95,68%
2021	937	103,08%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	495	518	1013	48,86%	51,14%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			22	2,17%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	68	47	115	6,71%	4,64%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	21	34	1,28%	2,07%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	318	263	581	31,39%	25,96%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	21	39	60	2,07%	3,85%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	75	148	223	7,40%	14,61%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	215	125	172,00%
2017	223	118	188,98%
2018	219	121	180,99%
2019	223	115	193,91%
2020	202	105	192,38%
2021	214	123	173,98%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-3,01
2017	10,29
2018	3,12
2019	21,00
2020	4,30
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-37,15
2017	-28,82
2018	-15,62
2019	-29,40
2020	-48,41
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A község neve a latin Tiburtiusból származó magyar Tibor személynév és a szállás 'tanya, major' összetételével alakult ki. A gróf Károlyi család egyik tagjáról, Tiborról (1843-1904) kapta a nevét. A település határában van az elpusztult Szentmárton falu helye. Neve 1217-ben tűnik fel, amikor a Sárvási monostor idevaló jobbágya Gense, egy e vidéki, cégény embert vádolt lopással. A falu a Gutlked nemzetség ősi birtokai közé való. Sármonostora XII. századi alapítói kegyúri adományként egyházukhoz csatolták, lakói tehát már ekkor voltak. 1217-ben villának falunak, majd prediumnak, kis jobbágytelepnek nevezik. Sorsa a monostorral közös, annak pusztulása utána a falu is pusztulni kezdett. 1427-ben vannak még jobbágyai, de három elhagyott köegyház mutatja a lakosság nagyméretű csökkenését. A XV. századtól a Báthory birtokok nagy részével Szentmárton is Szabolcs vármegyéhez tartozott. Középkori lakói magyarok voltak. A falu Mérk és Fábriánháza között feküdt, állítólag az Ecsedi láp nyelte el, a Szent Márton erdőben kis szigeten találták meg a templom romjait. Ma ez a terület Tiborszálláshoz tartozik.

1898-ban az Ecsedi-láp lecsapolása után keletkezett Tiborszállás, mint falu. A nevét Károlyi Tibor gróftól kapta. A Vadaskerti részen épült Károlyi-kastély 1929-ben, Károlyi Gyula családi kastélyaként. A kastély 1945 óta állami tulajdonban van, a Szabolcs Szatmár Bereg Megyei Önkormányzat Ápoló-Gondozó Otthona működik benne.

A láp lecsapolásával megindult a környéken az élet, kendergyár alakult Börvelynél /Románia/, kőút épült keresztül a lápon Börvely-Csenger irányába. Vasút épült Kálmánd-Börvely-Ágerdómajor-Tiborszállás-Nagyecséd érintésével.

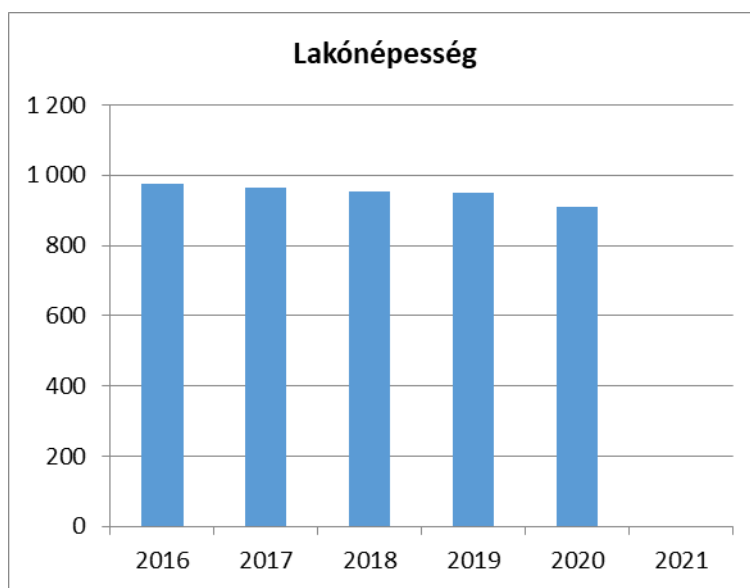
Tiborszálláshoz tartoztak Cser-kút csatorna, Csicsós, Égeresi legelő, Ezüst-tábla, Fekete-nád, Halmos, Halmosi csatorna, Halmos-tag, Halmostanya, Kraszna, Malomárok, Nemzettséges csatorna, Óvadaskert, Ördögös, Sárvár-halom, Szentmártonpuszta, Újvadaskert, Vadaskert. Az Óvadaskert és az Újvadaskert gyertyános, körises, sziles tölgyerdőkből állt, idős fái máig jelzik, hogy a Vadaskert nem az erdőgazdálkodás, hanem a vadgazdálkodás céljait, elsősorban a vad nyugalmát szolgálta.

1955-ben három tanyai településből, a korábban Mérkhez tartozó Tiborszállásból, Vadaskertből és Halmos-tanyából szervezték önálló községgé. Mindhárom tanya a gróf Károlyiak birtokának része volt. A mai falu a Tiborszállás nevű tanya helyén és környékén fekszik. A tanya az itt élők szerint valamikor a múlt század végén keletkezett, amikor gróf Károlyi Tibor és családja erre a vidékre költözött.

Tibor gróf lányát a lány unokatestvére, Károlyi Gyula vette el, jelentős fejlődés az ő idejében következett be. A gróf aki 1931. augusztus 21 - 1932. szeptember 21 között miniszterelnök is volt itteni birtokán mintagazdaságot létesített: a Vadaskert központjában a kastéllyal az erdő és a vadgazdálkodás területe volt. A Halmos-tanyán és a hozzá tartozó földeken az állattartással és a földműveléssel foglalkoztak. Tiborszálláson is a földművelés volt a fő gazdálkodási ág. Az itteni tanyaközpontban több épület állt, istálló, magtár, dohány szárító és más gazdasági épületek, gazdatiszti lak, ami ma a Polgármesteri Hivatalnak ad helyet, iskola. Az út két oldalán szétszórtan pedig a cselédlakások helyezkedtek el, 1950-ig volt ilyen a település képe. A mai falu arculata 1952-ben kezdett formálódni, beépítették a telkeket, utcává rendezték a központi részt és új utcákat nyitottak. Több utcát egy gerincútra felfűzött és erről merőlegesen leágazott utcákkal tagolt község. Az utcák előkertes beépítésűek és szalagtelkek övezik őket. A tagolt épületrendszerű udvarok az új beépítések ellenére is a hagyományokhoz kötődnek, így soros elrendezésűek. A községben három templom található: görög katolikus, római katolikus és református. A község közigazgatásilag korábban a mátészalkai járáshoz tartozott, jelenleg Mátészalka városkörnyékének része. 1990-ig nagyközségi tanács társközsége, tanácsának székhelye Mérk, társközsége Vállaj volt. Napjainkban 2013. március 1-től a településen az önálló Polgármesteri Hivatal megszűnt, Mérki Közös Önkormányzati Hivatal Tiborszállási Kirendeltségévé vált.

Néesség:

Tiborszállás lakónéessége évről-évre csökken, mivel zsáktelepülés vagyunk.

Forrás: TEIR-KSH

A település földrajzi elhelyezkedése, főbb jellemzői

Tiborszállás Magyarország Keleti részén az Észak-Alföldi régióban ezen belül Szabolcs-Szatmár Bereg Megyében, a Szatmári síkság déli részén, a Kraszna partján helyezkedik el Nyírbátor Mátészalka háromszögletében, mindkettőtől 20-25 km távolságban. Közúton Nyírbátor és Mátészalka irányából egyaránt Vállaj felé elindulva található a település. A Magyar-Román határ mintegy 8 km-re van, ahol személy és teherforgalom halad át. A szomszédos települések közt sem nincs nagy távolság, Mérktől 5 km-re, Nagyecsedtől 11 km-re található. Tiborszállás zsák település, sajátos helyzetét az adja, hogy nincs bekapcsolva az átmenő forgalomba, ugyanis szilárd burkolatú úton más irányba nem lehet elhagyni a települést, mint amelyik befelé vezet. Ez egyrészt hátrányt jelent, mivel nem tudja megállásra készíteni az átutazó közönséget, hiszen sajnos nincs is. Másrészt előnye is van, mert a motorizáció hatása nem károsítja a meglévő természeti környezetet. Az iparosítás elkerülte a községet, a mai napig mezőgazdasági település, a táj mai arculata jelentős mértékben az emberi beavatkozás eredménye, a természetes élővilág a környezeti adottságoknak köszönhetően nagy számban megmaradt.

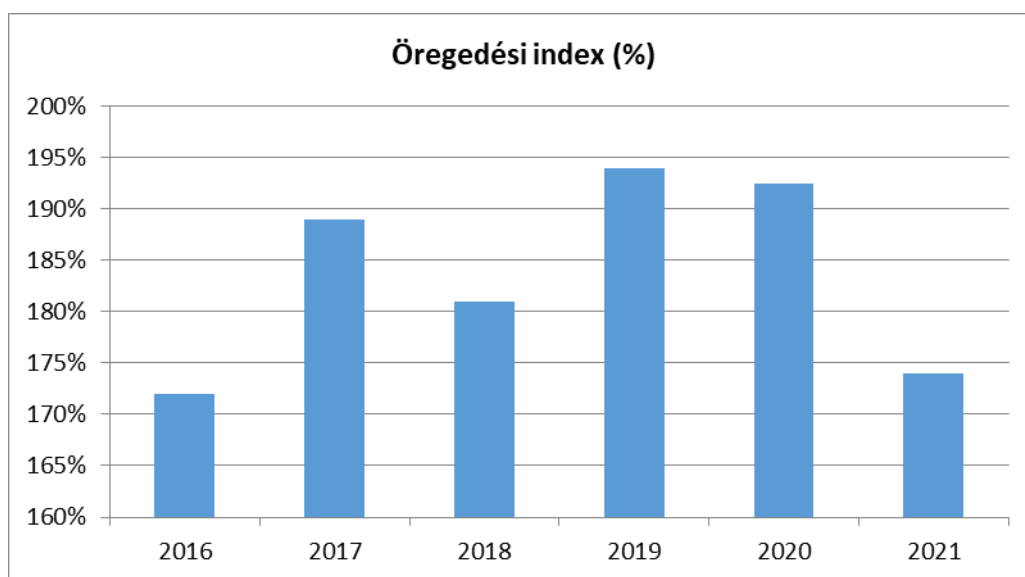
Nemzetközi MÁV Állomás üzemel a településen, amely Mátészalkához tartozik, Nagykárolyba juthatnak el az utasok, Tiborszállás határállomás szerepét tölti be. Valamennyi lakás villamos árammal ellátott, vezetékes víz a lakások 95%-ában be van vezetve, a szennyvízelvezetés részben megoldott, a szennyvízelvezető hálózat 2018-ban átadásra került, azonban a szolgáltatást csak a háztartások kb. 80%-a veszi igénybe. Vezetékes gázfűtés a lakások 60-80%-ban található. A lakások kb. 85 %-a internettel is rendelkezik.

Értékeink, küldetésünk

Feladatunk az esélyegyenlőség biztosításával a társadalmi szakadékok megszüntetése, a társadalmi összetartozás megerősítése és segítése az oktatási, szociális, egészségügyi és foglalkoztatási célok összehangolásával.

Az emberi erőforrás fejlesztése, munkahelyi továbbképzés, átképzés, tanulás szabályozása, a hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása. Településünkön a legnagyobb

probléma a munkanélküliség és az ebből fakadó gazdasági, szociális hátrányok leküzdése, az előregedés mértékének csökkentése, valamint, hogy a fiatalok településen tartása.

Forrás: TEIR-KSH

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tiborszállás település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (Hetednap Adventista Egyház).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tiborszállás Község Önkormányzatának a 9/2021(IX.28.) önkormányzati rendelete szól a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról. A rendelet a következő szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokat biztosítja:

- települési létfenntartási támogatás
- települési gyógyszer-támogatás
- települési temetési támogatás
- települési támogatás elemi kár elhárításához
- települési gyermeknevelési támogatás
- települési lakásfenntartási támogatás

Természetben nyújtott támogatás:

- köztemetés

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

Az önkormányzat társulási megállapodással létrehozott szociális intézmény útján biztosítja:

- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- „Legyen Jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia

A „Legyen Jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia elindításának három fő indoka van. A Nemzeti Stratégia szükségességét első rendben az indokolja, hogy e törvénynek megfelelően is csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. A mai, tudáson és versenyen alapuló társadalomban a hátránnyal induló gyermekek szegénysége súlyosabb következményekkel jár, mint korábban. A szegény gyerekkor nem csak anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztas megélhetéshez. A harmadik indok az első kettőből adódik. Közös érdek az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése. Ehhez a gyermekek esélyeinek közelítése, piac-és lehetőleg versenyképes felkészültségük általános biztosítása, a ma növekvő társadalmi szakadékok szűkítése szükséges. A fenntartható és harmonikus gazdasági fejlődés alapja a fenntartható társadalmi fejlődés, az egészséges, összetartozó, békés társadalom. „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia célja, hogy egy generáció alatt jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkentse a gyermekek és családjaik szegénységének arányát; felszámolja gyermeki kirekesztés és mélyszegénység szélsőséges formáit; átalakítsa azokat a mechanizmusokat és intézményeket, amelyek ma újratermelik a szegénységet és a szociális kizáródást. Ezek eléréséhez szükséges a szülők foglalkoztatásának segítése, jobb, egyenlőbb feltételek biztosítása a gyermeki készségek és képességek kibontására, továbbá a szegregáció csökkentése; a gyerekek és családjaik

számára nyújtott személyes szociális szolgálatok és ellátások színvonalának javítása; az egészségesebb gyermekkor biztosítása; valamint a lakáskörülmények és a lakhatás biztonságának javítása. Horizontális, minden funkcionális területet átmetsző cél az etnikai, területi egyenlőtlenségek és szegregáció csökkentése.

- Nemzeti Társadalmi felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia a következő célokat tűzte ki:

- A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népességre Magyarországon az egyik legnagyobb társadalompolitikai kihívás a tartós munkanélküliség/inaktivitás kezelése, mely egyben a szegénység legfőbb oka. Ezért kiemelt cél a mélyszegénységben élők, romák foglalkoztatási szintjének emelése. Ennek érdekében Magyarország számos intézkedést tesz, illetve tervez a célcsoport képzése, kompetenciafejlesztése, foglalkoztathatóságuk javítása érdekében.

- A szegénység, társadalmi kirekesztettség újratermelődésének megakadályozása:

A gyermekek, gyermekes családok szegénységének csökkentése érdekében szükséges a családokat érintő jóléti transzferek szinten tartása, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások minőségének, elérhetőségének javítása, a kora gyermekkori gondozás, nevelés és a korai képességgondozás fejlesztése. Javítani kell a halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulók minőségi oktatáshoz való hozzáférését, iskolai sikerességüket és lemorzsolódásuk csökkentését támogató programokkal kell elősegíteni.

- A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása:

Biztosítani kell a lakhatás elbizonytalanodásához vezető összetett problémák kezelését, beleértve a lakhatási támogatási rendszer és a szociális bérlakás rendszer eszközeit. Programokat kell indítani a szegregálódott, alacsony infrastruktúrájú városi lakótelepek, településrészek lakásállományának és lakókörnyezetének rehabilitációjára, valamint az ott élők foglalkoztatási és társadalmi integrációjának elősegítésére. Fontos cél a romák, mélyszegénységben élők és gyermekek egészségi állapotának és ellátórendszerhez való hozzáféréseinek javítása.

Tiborszállás Község Önkormányzata Képviselő-testületének gazdasági programja 2020-2024

Tiborszállás Község Önkormányzat Képviselő-testülete gazdasági programjában a 2020-2024. évekre fejlesztési elképzeléseket határozza meg. A helyi esélyegyenlőségi program szempontjából fontosabb elképzelések, feladatok:

Fejlesztési alapelvek három fő csoportba sorolva:

I.) Település fejlesztés

a) A meglévő település arculatának megőrzése, továbbfejlesztése

Feladat:

- Faluközpont kialakítása (parkosítás, virágosítás)
- Járdá és vízelvezető rendszer rekonstrukciója (fokozatosan)
- Béke utca szilárd burkolatának kiépítése

b) A természeti adottságokat figyelembe vevő fejlesztések kiemelten történő kezelése

Feladat:

- Erdei iskola, alkotóház
- halastó kialakítása

II.) Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése

Az önkormányzat kötelező feladatellátásához kapcsolódó fejlesztések

Feladat:

- Óvoda épületének felújítása

- Önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése
- Akadálymentesítés

III.) Gazdaságfejlesztés

Vállalkozásösztönzés és gazdaság élénkítő beruházások

Feladat:

- Ipari üzem létrehozása
- Tiborszállás-Börvely határon átnyúló út építése

STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK

1. Fejlesztési cél:

A település őrizze meg lakosságmegetartó képességét, teremtsen élhető környezetet, szociális és gazdasági biztonságot a helybelieknek, valamint a letelepedni vágyóknak. Nyújtson olyan ökoturisztikai látványosságot, amely egyedülálló és segítsen az itt élőknek ezt saját javukra fordítani.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- A házi segítségnyújtás, a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, valamint a Gyermekekjóléti Szolgálat feladatellátás Szatmári Kistérségi Alapszolgáltatási Központ Nagyecsed társulási formában működik.
- A Védőnői Szolgálat valamint a Háziiorvosi feladatellátás Tiborszállás-Vállaj társulási formában működik.
- A Tiborszállási Péchy László Adventista Általános Iskola valamint Tiborszállási Nyitnikék Adventista Óvoda egyházi működtetés alatt áll.
- Tiborszállás Község Önkormányzata a Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás tagja. A település a mátészalkai kistérséghez tartozik.

A Mátészalkai kistérség az Észak-Alföldi Régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében helyezkedik el. A Mátészalkai kistérséghez a következő 26 település tartozik:

Fábiánháza	Fülpösdaróc	Géberjén	Györtelek	Hodász
Jármí	Kántorjánosi	Kocsord	Mátészalka	Mérk
Nagydobos	Nagyecsed	Nyírcsaholy	Nyírkáta	Nyírmeggyes
Nyírparasznya	Ópályi	Ökörítőfülpös	Őr	Papos
Rápolt	Szamoskér	Szamoszeg	Tiborszállás	Vaja
Vállaj				

A társulások célja a kistérség általános felzárkóztatása a megyei illetve országos fejlettségi szintre, gazdasági, infrastrukturális, valamint társadalmi és kulturális fejlesztések átfogó koordinálása és szervezése. Ezen célok megvalósítása érdekében és társulás folyamatos kutató és elemző munkával megkísérli teljes körűen és összefüggéseiben is feltárni a térség természeti, gazdasági és társadalmi adottságait, a fejlődés lehetőségeit, a legszükségesebb fejlesztési területek irányait.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisából, valamint a helyben rendelkezésre álló nyilvántartásokból, az intézmények által nyújtott adatszolgáltatásokból gyűjtöttük össze.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	46,24	35,65
2017	47,38	32,36
2018	47,21	28,96
2019	45,01	22,15
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Magyarországon a szegénység legalapvetőbb oka a háztartások alacsony munkaerő-piaci aktivitása. Emellett a szegénység szempontjából legmeghatározóbb társadalmi jellemzők az alacsony iskolai végzettség, a roma származás, a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység.

A település lakosságára jellemző az elszegényedés. A szegénység kialakulása és fennmaradása – egyéb iskolázottsági és szociológiai tényezők mellett – a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza. Egyre többen élnek mélyszegénységben vagy annak határán. A gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva ez az arány jelentősen csökkent kb. -25 % között mozog. A tartós munkanélküliek aránya az elmúlt időszakban szintén csökkent, jelenlegi aránya a lakosság népességéhez viszonyítva csekély. Az életszínvonal ennek ellenére is folyamatosan romlik, a lakosság egy része eladósodott, jelentős részének pedig a mindennapi megélhetés is problémát jelent. A lakosság jelentős részének nincs lehetősége arra, hogy megtakarítson, és nem rendelkezik elegendő megtakarítással az esetlegesen felmerülő váratlan kiadások finanszírozására.

A roma lakosság száma igen alacsony, bár arányuk megítélése nem egyértelmű, hiszen nagyon kevesen vállalják származásukat. A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan nincsenek pontos adatok, átlagos életszínvonaluk, lakhatási körülményeik, foglalkoztatottságuk a település lakosságához viszonyítva nem marad el. Szegregáció nincs, a roma lakosság a többi társadalmi réteggel összhangban, a település különböző részein elszórtan élnek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény

(továbbiakban: Flt.) és a Mötvenben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	5,85	2,76	4,31%
2017	7,76	4,66	6,21%
2018	5,78	4,75	5,27%
2019	6,82	4,64	5,73%
2020	7,14	4,40	5,77%
2021	5,25	4,14	4,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

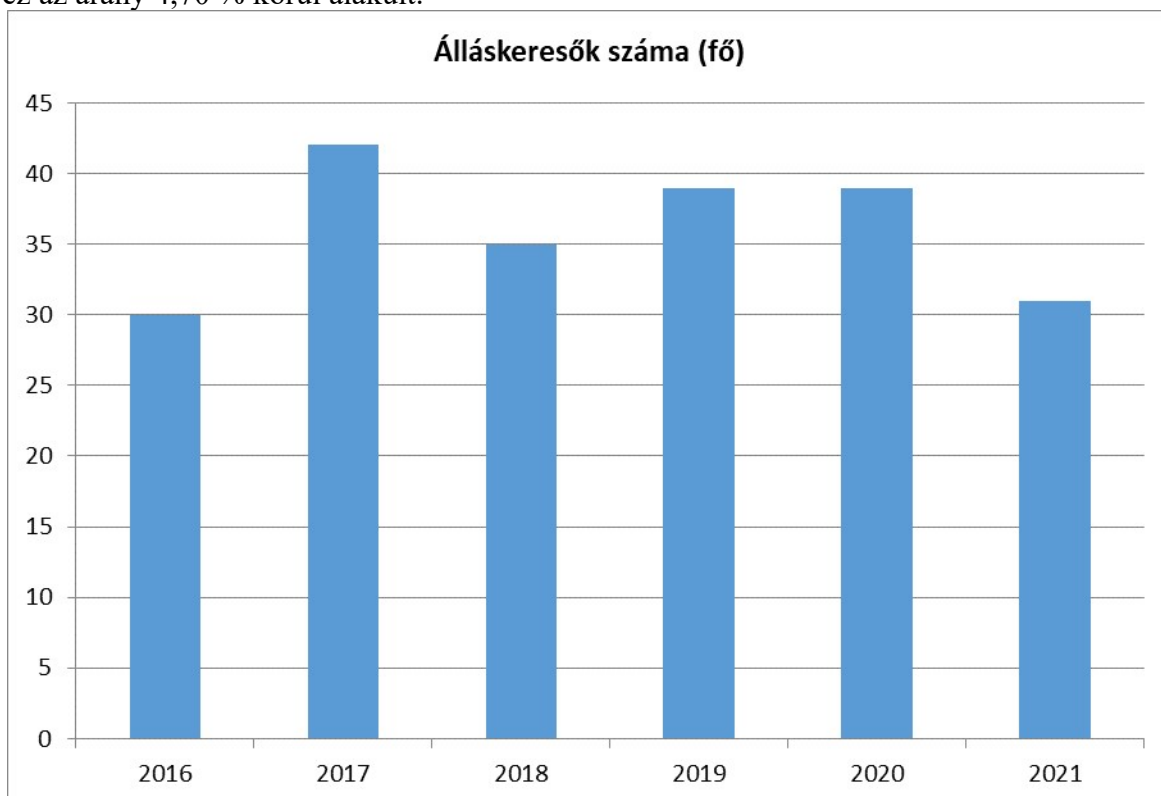
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	30	42	35	39	39	31
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	4,00	4,00	2,00	3,00	2,00	2,00
	%	13,33%	9,52%	5,71%	7,69%	5,13%	6,45%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	6,00	3,00	4,00	5,00	7,00
	%	6,67%	14,29%	8,57%	10,26%	12,82%	22,58%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	2,00	3,00	5,00	3,00	1,00
	%	3,33%	4,76%	8,57%	12,82%	7,69%	3,23%
31-35 év (TS 040)	Fő	4,00	1,00	4,00	3,00	3,00	1,00
	%	13,33%	2,38%	11,43%	7,69%	7,69%	3,23%
36-40 év (TS 041)	Fő	5,00	8,00	2,00	2,00	4,00	1,00
	%	16,67%	19,05%	5,71%	5,13%	10,26%	3,23%
41-45 év (TS 042)	Fő	9,00	5,00	5,00	3,00	3,00	4,00
	%	30,00%	11,90%	14,29%	7,69%	7,69%	12,90%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	5,00	2,00	3,00	4,00	2,00
	%	6,67%	11,90%	5,71%	7,69%	10,26%	6,45%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	4,00	7,00	4,00	3,00	1,00
	%	3,33%	9,52%	20,00%	10,26%	7,69%	3,23%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	2,00	1,00	4,00	3,00	3,00
	%	0,00%	4,76%	2,86%	10,26%	7,69%	9,68%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	5,00	6,00	8,00	9,00	9,00
	%	6,67%	11,90%	17,14%	20,51%	23,08%	29,03%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkn belül (TS 058)
	%	%
2016	36,67	27,27
2017	28,57	25,00
2018	45,71	37,50
2019	41,03	62,50
2020	61,54	33,33
2021	58,06	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a munkanélküliek aránya 2013 (közel 90 fő) óta folyamatosan csökkent 2021-re (31 fő) ez az arány 4,70 % körül alakult.

Forrás: TEIR-KSH

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	30	1	3,33%	10	33,33%	19	63,33%
2017	42	1	2,38%	17	40,48%	24	57,14%
2018	35	1	2,86%	18	51,43%	16	45,71%
2019	39	0	0,00%	18	46,15%	21	53,85%
2020	39	1	2,56%	17	43,59%	21	53,85%
2021	31	0	0,00%	18	58,06%	13	41,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők közül 2021-ben 18 fő 8 általános végzettségű, míg 13 fő 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezik. A felnőttoktatásban való részvétel nem jellemző, ami nagyban megnehezíti a foglalkozáshoz való hozzáférés lehetőségét. A településen található vállalkozások jellemzően kiskereskedelmi üzletek és családi vállalkozások.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	75	81
2017	52	58
2018	41	37
2019	36	34
2020	36	28
2021	26	23

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Munkaügyi Központ igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni képzésekkel, bértámogatásokkal, startmunka keretében foglalkoztatás támogatásával. Legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, a Start közmunka és hosszú távú közfoglalkoztatás keretében az aktív korú lakosság 11-20 %-át foglalkoztatja éves szinten.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Észak-alföld közlekedés-földrajzi adottságai a 2000-es években figyelemre méltóan javultak. A fővárost az M3-as autópálya köti össze Nyíregyházával, 2013-ban átadásra került az M3-as őri leágazása. Ez kb. 30 km-ére van településünktől.

Légi közlekedés szempontjából kiemelkedő jelentőséggel rendelkezik a Debreceni Nemzetközi Repülőtér, amely a régió és egyben a Dunától keletre fekvő térség legfontosabb repülőtere. Debrecenen kívül Nyíregyházán működik nyilvános repülőtér, amely egyben légi határátkelőhelynek is számít.

Jelenleg vasúti közlekedés biztosított a kistérségi központ Mátészalka irányába. Ahol a város ipari területén elhelyezkedő vállalatok biztosítják a legnagyobb munkalehetőséget. A Mátészalkán és Nyírbátorban található különböző gyárakban nagyon sok helyi lakos dolgozik, ahova a gyári buszok segítik a munkába járást a dolgozóknak.

A településen a legjellemzőbb vállalászási terület a mezőgazdaság, a piaci lehetőségek korlátozottsága miatt viszont egyre kevesebb a gazdálkodó.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	30	3
2017	42	6
2018	35	3
2019	39	4
2020	39	5
2021	31	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatalok foglalkoztatását elősegítő programok, képzések a Munkaügyi Központ által kerülnek lebonyolításra az önkormányzat közreműködésével. Ezeken a képzéseken kívül nem jellemzőek a támogatott programok, ami nagyban megnehezíti a nehéz anyagi körülmények között élő fiatalok elhelyezkedési esélyeit.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
Nem releváns.
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
Nem releváns.
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
Nem releváns.
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.
A lakosság digitális ismereteinek felzárkóztatása érdekében évente megszervezésre kerül alapfokú számítógépes ismeretek elsajátítása (GINOP 6.1.2 pályázat keretein belül)

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Tiborszállás Község Önkormányzatának a 9/2021(IX.28.) önkormányzati rendelete szól a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról. A rendelet a következő szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokat biztosítja:

- települési létfenntartási támogatás
- települési gyógyszer-támogatás
- települési temetési támogatás
- települési támogatás elemi kár elhárításához
- települési gyermeknevelési támogatás
- települési lakásfenntartási támogatás

Természetben nyújtott támogatás:

- köztemetés

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

Az önkormányzat társulási megállapodással létrehozott szociális intézmény útján biztosítja:

- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A településen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Mátészalkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által ellátásban részesülők száma:

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	30	4,71%	11	36,67%
2017	42	6,72%	9	21,43%
2018	35	5,69%	12	34,29%
2019	39	6,37%	19	48,72%
2020	39	6,48%	15	38,46%
2021	36	6,17%	13	41,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	8	26,67%	n.a.	-	19	63,33%
2017	22	52,38%	11	26,67%	31	73,81%
2018	14	40,00%	16	45,94%	26	74,29%
2019	8	20,51%	10	26,79%	27	69,23%
2020	9	23,08%	9	23,79%	24	61,54%
2021	12	38,71%	9	23,79%	25	80,65%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	5
2018	4
2019	2
2020	2
2021	2

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	367	0	0,00	38,15	71,93	95,10
2017	367	0	0,00	38,15	72,75	95,64
2018	367	0	0,00	38,15	79,84	94,28
2019	367	0	0,00	38,15	80,65	94,82
2020	367	0	0,00	38,15	81,20	94,82
2021	367	0	0,00	38,15	81,20	94,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Jellemző problémák a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások. A településen a lakásállomány 2016 óta 367, az elégtelen lakhatási körülményeket biztosít lakások száma elenyésző. Egyre több lakóház áll üresen, elhanyagoltan a természetes fogyás illetve az elvándorlás következtében. A településen hajléktalan nem él.

A hátralék felhalmozódásának megakadályozását célozza a települési lakásfenntartási támogatás, melybe évről-évre egyre többen részesülnek:

A lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.

A településen 2 külterületi ingatlan valamint a Református Egyház fenntartásában lévő Ápoló-Gondozó Otthon található.

Vízellátás:

A vezetékes ivóvíz hálózat a teljes belterületen kiépült 1977-be , a külterületi részek ivóvíz ellátása részben megoldott. Saját vízműről történik a közüzemi vízellátás.

Az „Észak-alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Program II. ütem - Első Szatmári Ivóvízminőség-javító projekt KEOP-1.3.0/2F/09-2010-0016” keretében 2013-ban Tiborszállás község ivóvízhálózat fejlesztése valósult meg.

Szennyvízelvezetés:

Tiborszálláson a szennyvízcsatorna hálózat 2015. évben kiépült, az Ecsedi-láp Víziközmű Beruházási Társulás (Nagyecsed, Fábianháza, Mérk, Vállaj, Tiborszállás) Ecsedi-láp Szennyvízelvezetési és Tisztítási projekt elnevezéssel /KEOP-7.1.2.0/2F/09-2010-0067/ projekt keretében.

A szennyvíztisztító telep Mérken található.

Csapadékvízvezetés:

A település utcáin meglévő csapadékvíz elvezető rendszer állaga helyenként rossz, illetve hiányos, a vízvezető funkciójuk hatékonysága csökkent. Több helyen lefolyástalan területek vannak, száraz időszakban ez nem okoz problémát, viszont a csapadékos időszakokban a talajvízszint megemelkedése miatt már jelentős belvizek jelentenek eredményeztek.

Kommunális hulladékkezelés:

Tiborszálláson jelenleg biztosított az intézményesített és lakossági szemétszállítás, a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt-n keresztül.

Villamos energia-ellátás:

A település villamoshálózatának teljes korszerűsítésére került sor 2001-ben, melyet az önkormányzat finanszírozott.

Gázellátás:

Tiborszállás vezetékes gázellátással 1994. óta rendelkezik.

a) bérlakás-állomány

Bérlakás állomány nincs a településen.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	367	0	0	0	0	0	0
2017	367	0	0	0	0	0	0
2018	367	0	0	0	0	0	0
2019	367	0	0	0	0	0	0
2020	367	0	0	0	0	0	0
2021	367	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A település szociális bérlakás állománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	154	0
2017	139	0
2018	134	0
2019	109	0
2020	107	0
2021	86	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A Közös Önkormányzati Hivatal dolgozói felhívják a figyelmet a lakástámogatásban érintett személyeknek a védett fogyasztóvá válás lehetőségére. Ilyen esetben a családsegítő munkatársa akár a nyomtatványok kitöltésében is segít, valamint igény esetén felveszi a kapcsolatot a szolgáltatóval. A településen nem jellemző a kártyás órák felszerelése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületen elhelyezkedő 2 db lakóingatlan csak villamos energia szolgáltatással rendelkezik, megközelíthetősége kicsit nehézkes, szilárd burkolattal nem rendelkezik. A településen csak vonatközlekedést tudnak a lakosok igénybe venni, ami napi szinten négyszer – ötször jár.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településünkön nincs szegregátum.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Településünkön nincs szegregátum.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településünkön nincs szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	1	1	1	n.a.	n.a.
2017	1	1	1	1	65	2,57
2018	1	1	1	1	47	3,48
2019	1	1	1	1	45	2,88
2020	1	1	1	1	43	2,61
2021	1	1	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkhöz a legközelebbi kórház mintegy 20 kilométer távolságra, Mátészalkán található. Tiborszálláson a lakosság egészségügyi alapellátása jónak mondható. A háziiorvosi teendőket 1 háziorvos látja el, heti 2 alkalommal. A központi orvosi ügyelet Mátészalkán történik, hétközbenei és hétvégi sürgősségi betegellátással. Az orvosi rendelő felszereltsége és állapota az alapellátás követelményeinek megfelel. A fogászati ellátás Nagyecsedben történik. Védőnői szolgálat és gyógyszertár heti 2 alkalommal működik a faluban.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés
 Különböző szűrések lebonyolítására a művelődési házat ingyenesen rendelkezésre bocsátja az önkormányzat.
 A prevenció tevékenységet a védőnői szolgálat biztosítja. A koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A kötelező szűrővizsgálatokon túl védőnők által a nőgyógyászati méhnyakrákszűrés is biztosított a településen. Magyarországon a nők 10. leggyakoribb daganatos megbetegedése a méhnyakrák.
 A halálos kimenetele ott a leggyakoribb a tapasztalatok alapján, ahol hátrányos társadalmi-gazdasági helyzet és alacsony iskolázottság jellemző.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön nem biztosított a fejlesztő és rehabilitációs ellátás. Az ellátáshoz való hozzáférés a 20 km távolságra lévő Mátészalkai Kórházban tudják igénybe venni az arra rászorulóknak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Testépítő klubhoz való hozzáférést biztosítunk a helyi lakosok számára, melynek eszközei pályázati úton váltak biztosítottá. Az iskolai futballpályán a fiataloknak lehetőségük van a sportolásra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltatások a Szatmári Kistérségi Alapszolgáltatási Központ Nagyecsed társulási formában működik.

A szolgáltatások a következők: a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat.

A szociális ellátó rendszer központjában a segítségre szoruló emberek állnak. A hátrányos helyzetben élők támogatásának, esélyegyenlőségének megteremtését a személyközpontú szociális munka biztosítja.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A védőnői szolgálat a rendőrség közreműködésével évente tart az iskolában is és a lakosság részére is előadásokat.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció nem került megállapításra.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

Az önkormányzat nem élt egyéb szabályozási eszközzel.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	101	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi Művelődési Ház felújítására 2012-ben került sor, valamint 2019-ben pályázati forrásból a település központjában játszótér került megépítésre, mely a közösségi élet szintere. A közösségfejlesztés rendkívül fontos az emberek közösségek gondolkodásmódjának, szemléletének formálásában, mely által fokozatosan képessé válnak az önállóságra, a fejlődésre, az önmegvalósításra. Szinte minden évben megrendezésre kerül a településen a „Tiborszállási Vigadalom” című rendezvényt, ahol a településen élő kicsik és nagyok, fiatalok és idősek is kapcsolódhatnak.

A közösségi élet szinterei sokrétűek, munkahelyek, templomok, önkormányzati intézmények, civil szervezetek. Településünkön 3 civil szervezet működik.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen nem jellemzőek az etnikai csoportok. A kis létszámú roma kisebbség a község többi lakójával összhangban él, nincsenek etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Nem releváns.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nem releváns.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Nem jellemző.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság	képzések, átképzések, felnőttoktatás
rossz egészségügyi állapot	egészségügyi szűrések népszerűsítése, tanácsadás, egészségtudatos életmódra nevelés
a lakosság elöregedése	a fiatalok betelepülésének elősegítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	495	518	1013	48,86%	51,14%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			22	2,17%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	68	47	115	6,71%	4,64%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	21	34	1,28%	2,07%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Fő problémák az iskolai mulasztások, magatartás problémák, a szülői hozzáállások, rossz anyagi körülmények és nagyon ritkán, de előforduló probléma a családon belüli bántalmazás.

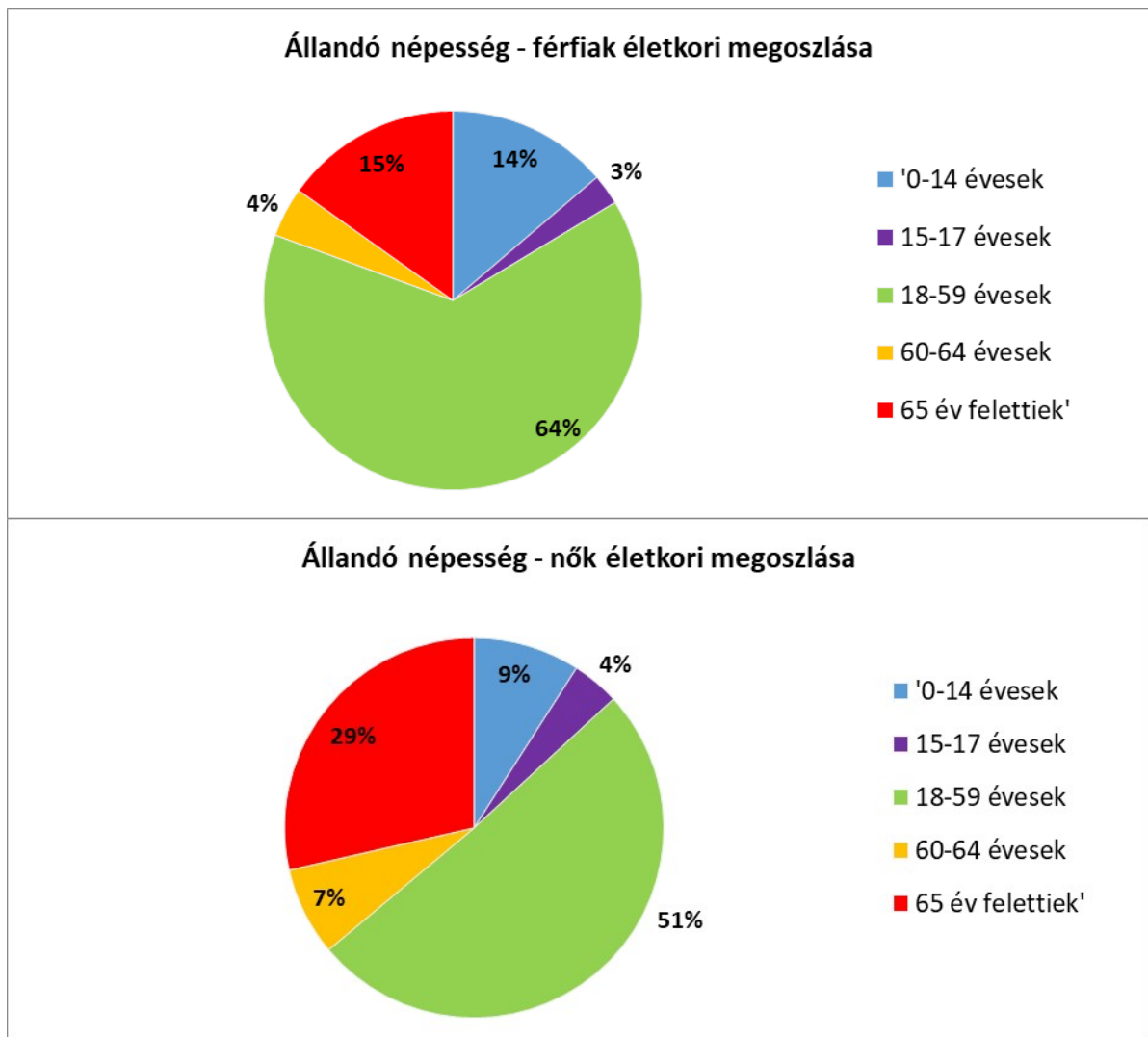
4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	3	4
2017	8	8
2018	7	12
2019	5	11
2020	0	5
2021	4	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az állandó népesség 30 %-a kiskorú, illetve fiatalok. Az óvodás és általános iskolás korú gyermekek a helyi intézményekbe járnak.

Tiborszálláson alacsony a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma. Közülük a legtöbb a szülő alacsony iskolai végzettsége miatt, valamint az alacsony foglalkoztatottság alapján jogosult az ellátásra.

Forrás: TEIR-KSH

Óvodába járó gyermekek összlétszáma: 26 fő.

Óvodás korú hátrányos helyzetű gyermekek száma: 3 fő

Óvodás korú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 1 fő

Az általános iskolai tanulók esetében ez az arány még magasabb.

Iskolába járó gyermekek összlétszáma: 134 fő.

Alapfokú intézménnyel tanulói jogviszonyban álló hátrányos helyzetű tanulók száma: 11 fő

Alapfokú intézménnyel tanulói jogviszonyba álló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma: 8 fő

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	62
2017	40
2018	33
2019	23
2020	23
2021	25

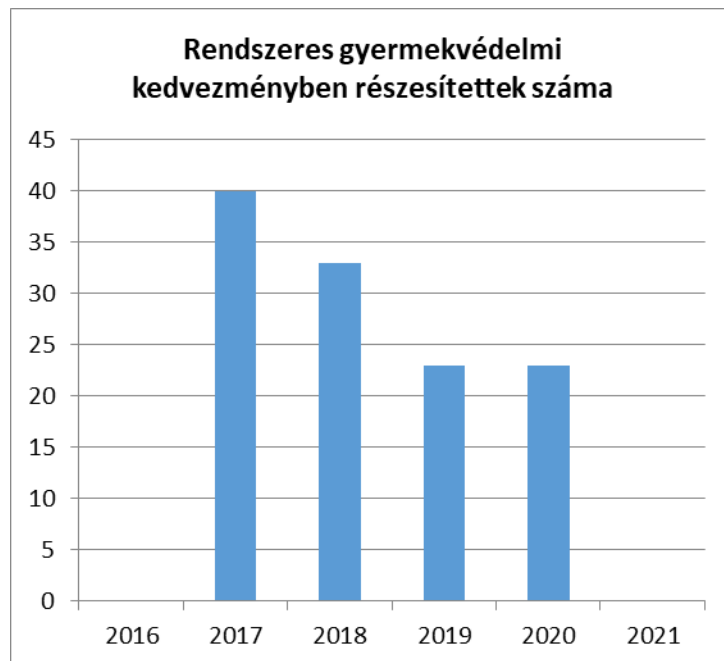
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek jogán járó helyi juttatásban (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben) részesülők száma csökkenő tendenciát mutat. A jogosultak évente két alkalommal részesülnek támogatásban.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	19	6	25
2016	22	5	27
2017	18	5	23
2018	18	8	26
2019	16	8	24
2020	11	6	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tiborszálláson a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a helyi rendszer megfelelő támogatások, és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít a családok és gyermekek száma.

Forrás: TEIR-KSH

A Gyvt. 68. § (1) bekezdés értelmében a „veszélyeztettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. „

A veszélyeztetett gyermekek száma a településen évről évre nő. Többségüket anyagi okok miatt sorolják a veszélyeztetettek közé, de nő azon gyerekek száma is, akik magatartási okok miatt, tankötelezettség mulasztása miatt tartoznak ebbe a csoportba. Ennek hátterében valószínűleg konfliktusokkal terhelt családi körülmények, iskolai kudarcok állnak. A családok szétesése, min veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával, a családban bekövetkező válás a gyermekek személyiségfejlődésében zavarokat eredményezhet. A gyermek veszélyeztetéséhez vezethetnek a deviáns viselkedési formák (alkoholizmus, brutalitás) jelenléte a család hétköznapijaiban. A bántalmazás jelei sokszor nem egyértelműek, hiszen a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül, azokat, akiknek szülei legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, halmozottan hátrányos helyzetűek tekintjük a közoktatási törvény rendelkezése értelmében. Az óvodában és az általános iskolában is kiemelt figyelmet kap a szülők tájékoztatása a GYVK-s határozatok fontosságát illetően.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekvédelem intézményrendszere pénzügyi és természetbeni ellátásokra, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátásokra osztható fel. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	4	5
2017	1	2	3
2018	2	3	5
2019	3	3	6
2020	3	3	6
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Saját jogán ellátást igénylők száma: 1 fő, aki felsőoktatásban vesz részt.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	62	24	0	62	0	n.a.
2017	40	16	0	40	0	17
2018	33	12	0	33	0	17
2019	23	7	0	23	0	16
2020	23	13	0	23	0	16
2021	25	15	0	25	0	15

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz.

Tiborszállás Község Önkormányzata a gyermekétkeztetés feladatait az államtól kapott normatíva terhére az Önkormányzat szakfeladatán működő konyhán biztosítja.

2021. évben az oktatási időszakokban az alábbiak szerint vették igénybe az ellátást

2021. tavaszi szünidei étkeztetés:

Óvodás gyermek: 0 fő, 10 fő iskolás gyermek: 7 fő hátrányos, 3 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 2 fő 3 év alatti hátrányos helyzetű gyermek.

2021. nyári szünidei étkeztetés:

Óvodás gyermek: 1 fő hátrányos helyzetű gyermek, 11 fő iskolás gyermek: 5 fő hátrányos, 6 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 1 fő 3 év alatti hátrányos helyzetű gyermek, 2 fő középiskolás gyermek: 1 fő hátrányos, 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

2021. őszi szünidei étkeztetés:

Óvodás gyermek: 0 fő, 10 fő iskolás gyermek: 7 fő hátrányos, 3 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 2 fő 3 év alatti hátrányos helyzetű gyermek, 3 fő halmozottan hátrányos helyzetű középiskolás gyermek.

2021. téli szünidei étkeztetés:

Óvodás gyermek: 0 fő, 10 fő iskolás gyermek: 7 fő hátrányos, 3 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 2 fő 3 év alatti hátrányos helyzetű gyermek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A 2022. februárjában kirobbant orosz invázió Ukrajna ellen következtében egy kisgyermekes szülő költözött településünkre. Az iskolás korú gyermekek beintegrálása pedagógusi összefogással megkezdődött.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs ilyen a településünkön.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A 2023-as évben jogszabályváltozás miatt (2015. évi CXXII. törvény (Aetv.) 6/B.§ alapján) a védőnői tevékenység kikerült az Önkormányzat hatásköréből, a továbbiakban az Országos Kórházi Főigazgatóság, valamint az irányító vármegyei intézmény gondoskodik a védőnői ellátásról.

A gyermekek egészségügyi szűrése a védőnői hálózaton keresztül biztosított.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	39	39,00
2017	1	36	36,00
2018	1	34	34,00
2019	1	28	28,00
2020	1	27	27,00
2021	1	35	35,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az iskola-egészségügyi szolgáltatás működik, mely feladatokat a védőnő és az iskolaorvos látja el. A szolgálat tevékenységi körébe tartozik a gyermekek, tanulók egészségi állapotának szűrése, követése, alkalmassági vizsgálatok elvégzése, közegészségügyi és járványügyi feladatok ellátása, elsősegélynyújtás, részvétel a nevelési-oktatási intézmények egészségnevelő tevékenységében, valamint a környezet-egészségügyi feladatok megoldása. A szűrések során az egészségileg veszélyeztetett gyermekeket a háziorvoshoz illetve beutalóval a megfelelő szakorvoshoz irányítják.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	1	1	179	179
2017	1	1	1	184	184
2018	1	1	1	190	190
2019	1	1	1	190	190
2020	1	1	1	179	179
2021	1	1	1	161	161

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tiborszálláson 1 házi orvos látja el a háziorvosi teendőket. A házi orvos az iskola-egészségügyi ellátásban is szerepet vállal. A háziorvosi praxis vegyes praxis, azaz gyerek és felnőtt beteg ellátását egyaránt végzi.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Tiborszállás a Szatmári Kistérségi Bölcsőde társulás tagja. Mivel a 0-3 éves gyermekek felügyelete megoldott, ezért a bölcsői szolgáltatást a helyi lakosok nem veszik igénybe. A helyi óvodában speciális szaktanácsadás, illetve a gyermeknevelést segítő ellátás működik. Célja a családi nevelés segítése, a kisgyermek optimális fejlődéséhez szükséges hiányosságok pótlása, a szülők támogatása, szülői szerepük megerősítése valamint képessé tétele, hogy gyermekük testi- érzelmi és értelmi fejlődését biztosítani tudják. Korai komplex szűrő és fejlesztő programon keresztül a kisgyermek,

mozgás- értelmi- kommunikáció és nyelvi fejlődésének felismerése, követése, a szociális és egyéb hátrányból adódó esetleges fejlődési megtorpanások, lemaradások korai felismerése, tolmácsolása a szülőknek, szakemberek (logopédus, pszichológus) segítségének igénybevétele.

A Napközi Otthonos Óvodában az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltató Központ szervezi a gyermekjóléti alapellátásokat. A jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy önként jelentkezettek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelemben vétel előkészítésében, folyamatában.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

f) gyermekvédelem;

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja: a gyermek testi és lelki egészségének, családban történt nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzések állnak. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése a megelőzés érdekében. A rendszer hatékonysága a tagok együttműködésén alapszik.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az önkormányzat az alábbi személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti ellátásokat biztosítja: gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek átmeneti gondozása, helyettes szülő, gyermekek napközbeni ellátása bölcsődében, gyermekek napközbeni ellátása óvodában, gyermekek napközbeni ellátása iskolában, napközi keretében, gyermekjóléti szolgáltatás, helyettes szülő. A település gyermekotthonnal illetve családok átmeneti otthonával nem rendelkezik, ezért

krízishelyzetben az alábbi intézmények szolgáltatásai vehetők igénybe, a főhelyek számának függvényében:

- A legközelebbi gyermekotthon a Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Önkormányzat Gyermekvédelmi Központja Mátészalka Gyermekotthona.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Területi Gyermekvédelmi Központ Nevelőszülői Hálózata Nyíregyháza
- Reménység Családok Átmenet Otthona Vaja
- Dél-nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ Nagykálói Intézményegység CSAO
- Oltalom Szeretet Szolgálat Családok Átmeneti Otthona
- Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények
- Szent Illés Szeretotthon és Menedékház Családok Átmeneti Otthona Hodász

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Minden évben megszervezésre kerül az ADRA alapítvány által az általános iskolás tanulóink táboroztatása, 1 turnusban.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A törvény által biztosított ingyenes tankönyvi ellátás és étkeztetést biztosítja községünk a rászorulóknak részére.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem releváns.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem releváns.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nem releváns.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;*

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	22	11	50,00
2017	25	6	24,00
2018	24	9	37,50
2019	26	5	19,23
2020	27	3	11,11
2021	26	4	15,38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	165	60	36,36
2017	164	59	35,98
2018	165	60	36,36
2019	152	21	13,82
2020	151	25	16,56
2021	137	19	13,88

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	9	9
2017	12	6
2018	10	8
2019	8	7
2020	11	7
2021	13	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek szociális helyzetéből fakadó hátrányainak csökkentése, hiányzásuk minimalizálása, a gyermekek folyamatos beóvodáztatása, benntartása folyamatosan zajlik. Az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársai egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről. A gyermekek részére különböző kulturális programok (zenés műsorok, báb- és meseszínház, bűvészelőadások, stb.) kirándulások szerveznek. A szülőkkel közös programok, projektnapok szervezése, lebonyolítása (sportnap, gyermeknap).

A szabad iskolaválasztás jogával élve a szülők a gyermekeiket a szomszédos településekről (Nagyecsed, Előtelek, Fábánháza, Mérk) a tiborszállási általános iskolába íratják be, növelve annak az esélyét, hogy helyben maradjon az alapfokú oktatás. Nyílt napokon, prospektusokkal ismertetjük meg a szülőkkel településünk iskoláját és annak oktatási módszereit.

Minden évben hagyományörzően „Péchy” hetet tartanak, mely tanulmányi versenyekkel és sport rendezvényekkel zajlik. Ilyenkor a szomszéd település általános iskoláiból is részt vesznek a tanulók a versenyeken, rendezvényeken.

Alapfokú művészeti oktatást biztosítunk a tanulók számára (néptánc, modern tánc, zongora oktatás), mely a hátrányos helyzetű tanulók részére ingyenes.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	45	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30	16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	22	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	20	1	30	1	22	0	0	22
2017	23	1	30	1	25	0	0	25
2018	27	1	30	1	24	0	0	24
2019	24	1	30	1	26	0	0	26
2020	21	1	30	1	27	0	0	27
2021	27	1	30	1	26	0	0	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	20,63	60,00
2017	0	8	1	20,50	65,24
2018	0	8	1	20,63	69,70
2019	0	8	1	19,00	66,45
2020	0	8	1	18,88	67,55
2021	0	8	1	19,32	55,97

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	20
2017	23
2018	24
2019	23
2020	17
2021	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodánkban, iskolánkban a kistérségi központ által fenntartott pedagógiai szakszolgálat szakembere heti 1 alkalommal biztosítja a gyermekek szűrését. A pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkozik a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentál, a szülőket tájékoztatja az elért eredményekről. Logopédiai foglalkozásra a mátészalkai központba viszik a szülők gyermekeiket.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Nem releváns.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Egy általános iskola látja el a feladatot. Az országos mérési eredmények alapján az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	8	16
2017	0	0	9	14
2018	0	0	7	18
2019	0	0	9	15
2020	0	0	10	18
2021	0	0	5	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
tanulói létszámhiány	fórumok szervezése a szomszédos településeken; a szülők közvetlen megkeresésének folytatása; modern nevelési, oktatási környezet megteremtését szolgáló eszközök beszerzése pályázati forrásból
a halmozottan hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermekek jelentős szocializációs hátrányokkal kerülnek be az oktatási és óvodai intézménybe	szülő-gyermek kapcsolat erősítése a szülő bevonásával a gyermekjáték tevékenységébe, a szülő bátorítása saját és a gyermeke jövőképeinek változtatásával kapcsolatos kérdésekben, gyermek képességeinek kibontakoztatása
szenvedélybetegség	előadások szervezése, foglalkozások

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	5,85	2,76	4,31%
2017	7,76	4,66	6,21%
2018	5,78	4,75	5,27%
2019	6,82	4,64	5,73%
2020	7,14	4,4	5,77%
2021	5,25	4,14	4,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	36,67	27,27
2017	28,57	25
2018	45,71	37,5
2019	41,03	62,5
2020	61,54	33,33
2021	58,06	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	30	3
2017	42	6
2018	35	3
2019	39	4
2020	39	5
2021	31	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort élnek, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a gyesen lévő kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt, az alacsony iskolai végzettségük, a 45 életévet betöltöttek és a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya miatt.

A Munka Törvénykönyve és az Alaptörvény tiltja a nemek közti hátrányos megkülönböztetést. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkanélküli, és leginkább a tartós munkanélküli nők általában több foglalkoztatást segítő programban, képzésben vesznek részt. Sokan közülük többféle képesítéssel rendelkeznek, azonban a tények azt mutatják, hogy a foglalkoztatás terén ez nem nyújt tényleges segítséget számukra. A megszerzett tudást nem tudják hasznosítani megfelelő munkaerőpiaci háttér nélkül, a képzéseken elsajátított szakmákra nincs szükség, emiatt csökken a képzések iránti érdeklődés.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nagyon alacsony végzettséggel rendelkező hölgyek részére csak az idénymunkák jelentenek megoldást. (pl. uborka, meggy)

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ilyen irányú megkülönböztetésről nincs megbízható információ.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	39	39,00
2017	1	36	36,00
2018	1	34	34,00
2019	1	28	28,00
2020	1	27	27,00
2021	1	35	35,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tiborszállás a Szatmári Kistérségi Bölcsőde társulás tagja. Mivel a 0-3 éves gyermekek felügyelete megoldott, ezért a bölcsei szolgáltatást a helyi lakosok nem veszik igénybe. A helyi óvodában speciális szaktanácsadás, illetve a gyermeknevelést segítő ellátás működik. Célja a családi nevelés segítése, a kisgyermek optimális fejlődéséhez szükséges hiányosságok pótlása, a szülők támogatása, szülői szerepük megerősítése valamint képessé tétele, hogy gyermekük testi- érzelmi és értelmi fejlődését biztosítani tudják. Korai komplex szűrő és fejlesztő programon keresztül a kisgyermek, mozgás- értelmi- kommunikáció és nyelvi fejlődésének felismerése, követése, a szociális és egyéb hátrányból adódó esetleges fejlődési megtorpanások, lemaradások korai felismerése, tolmácsolása a szülőknek, szakemberek (logopédus, pszichológus) segítségének igénybevétele. A Napközi Otthonos Óvodában az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről. Óvodai férőhelyek száma: 45. 2 óvodapedagógus és 2 dajka látja el az óvodában a gyermekeket.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A helyi védőnői szolgálat már várandós korban kezdi meg a gyerekgondozással kapcsolatos ismeretek átadásával. A védőnők tevékenységük során újszülött gyermekágyas gondozás, csecsemő gondozás 0-1 éves korig, kisdud gondozás 1-3 éves korig, kisgyerekek gondozás és ápolás 3-6 éves korig,

tisztasági vizsgálatok, kötelező szűrővizsgálatok elvégzésével segítik a kisgyermekes anyákat. A családtervezéssel kapcsolatos felvilágosítás már az iskolában elkezdődik.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat és a rendőri tevékenység eredményeként több esetre derül fény, de jellemzően az erőszak jó része a családban marad.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Tiborszálláson nincs családok átmeneti otthona és anyaothton, melyeket krízishelyzetben igénybe tudnának venni az arra rászorulóknak. Így a település lakóinak az alábbi intézmények nyújtanak menedéket:

Szent Illés Szeretetotthon és Menedékház Családok Átmeneti Otthona : (Hodász, 25 férőhely- 7 szoba)

Az ország egész területéről helyeznek el rászorulókat várólista alapján. Jelentkezni telefonon, személyesen, írásban lehet, egyéni kérelem alapján, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat ajánlásával fogadnak.

Dél-nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ Nagykálói Intézményegység CSAO: (Nagykálló, 24 férőhely-7 szoba)

Nagykállóból és a hozzá tartozó településekről (Bököny, Érpatak, Geszteréd, Kálósemjén, Újfehértó) helyeznek el rászorulókat várólista alapján. Krízishelyzetben, szabad férőhely esetén a megyéből is fogadnak.

Oltalom Szeretet Szolgálat Családok Átmeneti Otthona: (Nyíregyháza, 36 férőhely-7 szoba)

Kizárólag Észak- Alföldi Régió területéről helyeznek el rászorulókat várólista alapján (várandós nőket is). Jelentkezni telefonon, írásban vagy személyesen lehet, egyén. Kérelem alapján, gyermekjóléti szolgálat ajánlásával fogadnak.

Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények:

(4700 Mátészalka, Szalkay László u. 2/A) Krízis vonalat biztosít a nap 24 órájában, mely ingyenesen hívható, szükség esetén a megfelelő intézményhez továbbítja a szolgáltatást igénybe vevőt.

Reménység Családok Átmenet Otthona Vaja:

(4562 Vaja Tulipán u. 6.) Az ország egész területéről helyeznek el rászorulókat várólista alapján. Jelentkezni telefonon, személyesen, írásban lehet, egyéni kérelem alapján, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat ajánlásával fogadnak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselő-testületi tagok tekintetében a nők számában csökkenő tendencia érvényesül, 2006-tól 3 nő volt testületi tag, 2010-től csak 1 fő. Az önkormányzati intézmények dolgozóinak csaknem 72 %-a a nők közül kerül ki.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sok gyermekes anyukák, valamint az 50 év feletti nők többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya ebben a rétegben magasabb, ami az egész társadalmat érinti, így ez már társadalmi probléma. A gyeken lévő kismamák munkaerőpiacra történő visszakerülése országos szinten problémát jelenthet.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony szakképzettség	szakképzések szervezése
munkanélküliség	munkalehetőségek teremtése, képzések
egészségügyi helyzet	szűrővizsgálat, életmód tanácsadás

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tiborszálláson jellemző demográfiai folyamatokat az alábbiak jellemzik:

- növekszik az idősek aránya
- növekszik az átlagéletkor
- a nők hosszabb ideig élnek.

Az ENSZ egészségügyi szervezetének (WHO) 2008-as adatai szerint a nők várható átlagos élettartama 69,5, a férfiaké 65 év, de az adat országonként nagy eltérést mutat.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	215	125	172,00%
2017	223	118	188,98%
2018	219	121	180,99%
2019	223	115	193,91%
2020	202	105	192,38%
2021	214	123	173,98%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	109	192	301
2017	107	188	295
2018	102	180	282
2019	94	181	275
2020	91	180	271
2021	65	149	214

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	4	0	81	117	1	23	n.a.
2017	4	0	76	111	0	28	1
2018	4	0	75	108	0	25	0
2019	4	0	67	111	0	25	1
2020	4	0	61	111	0	23	1
2021	4	0	49	95	0	18	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A falu idős lakossága a nyugdíjból, nyugdíjszerű ellátásokból él. Köztük nagyon sokan nagyon alacsony nyugellátásban részesülnek, ami nem igazán elég arra, hogy nyugdíjas éveiket méltósággal élhessék meg. A településen ennek kismértékű kompenzálására az Önkormányzat minden évben a 60 év felettieket települési támogatásban részesíti.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző a településre, hiszen azok a nyugdíjkorhatárt betöltött idősek, akiknek az egészségi állapotuk még engedi munkavállalás helyett, inkább a családnak segítenek be, például a gyermekek felügyeletével.

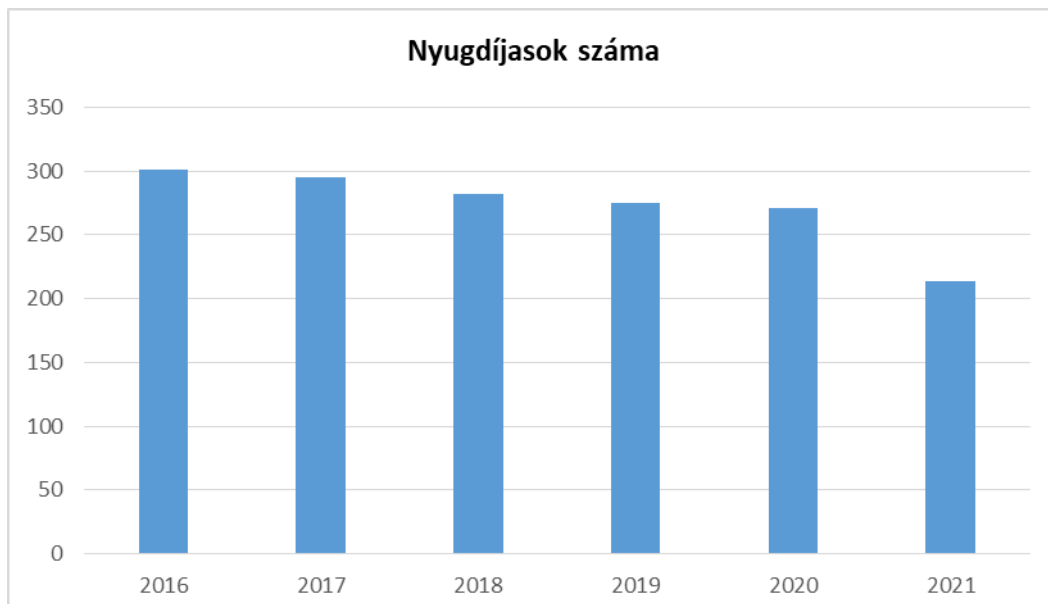
A munkaerő piaci részvétel tekintetében problémásabb a helyzet az idősödő, de még aktív korú korosztály tekintetében, hiszen az 50 feletti munkavállalót a munkáltató már nem szívesen foglalkoztatja, a 60 év felettiek számára egy lehetőség lehet a nyugdíj előtti segély igénylése. Ennek viszont buktatója, hogy az ellátás összege igen alacsony.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	30	42	35	39	39	31
41-45 év (TS 042)	Fő	9	5	5	3	3	4
	%	30,00%	11,90%	14,29%	7,69%	7,69%	12,90%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	5	2	3	4	2
	%	6,67%	11,90%	5,71%	7,69%	10,26%	6,45%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	4	7	4	3	1
	%	3,33%	9,52%	20,00%	10,26%	7,69%	3,23%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	2	1	4	3	3
	%	0,00%	4,76%	2,86%	10,26%	7,69%	9,68%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	5	6	8	9	9
	%	6,67%	11,90%	17,14%	20,51%	23,08%	29,03%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TEIR-KSH

A településen a 65 év felettek aránya az összlakosság több mint 26 %-a. Ha a 65 év felettiakat nemek szerinti megbontásban vizsgáljuk, megállapítható, hogy megközelítőleg 65 év feletti idős lakosság 61 %-a nő.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen; A településen nem működik nyugdíjas klub, ez nagyban megnehezíti az idősök kikapcsolódását. De az évente megrendezésre kerülő „Tiborszállási Vigadalom” című rendezvényen az idősök, nyugdíjasok magas részvételi aránnyal vesznek részt a rendezvényen. Az elmúlt években a településen minden évben számítógép kezelői tanfolyamot szerveznek, ahol évről évre nő az idősebb korosztály részvételi aránya.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése településünkön nem fordult elő.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő

2016	215	0	82	19
2017	223	0	70	16
2018	219	0	70	18
2019	223	0	75	20
2020	202	0	73	21
2021	214	0	70	19

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az időskorban jellemző megbetegedések mellett a pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak és az önellátási képességük beszűkül. Ezért gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Az egészségügyi szűrővizsgálatokhoz legközelebb Mátészalkán a településtől 20 km-re található járási központba Mátészalkán jutnak hozzá az idősek.

Tapasztalatok alapján a településre kihelyezett szűrésen (tüdőszűrés) az idősek nagyobb számban részt vesznek, mivel sokszor anyagi okokból a mélyszegénységben élő idősek, akiknek nem jár térítésmentes utazás a beutazás költségét nem tudják megtéríteni.

A minden évben megrendezésre kerülő „Tiborszállási Vigadalom” című rendezvényen mindig lehetősége van a lakosságnak különböző egészségügyi szűréseket (vérnyomás, vércukor, állapot felmérés stb.) igénybe venni, ahol elég magas a részvételi arány.

Házi segítségnyújtás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A házi segítségnyújtás egy szociális alapszolgáltatási forma, mely során az életkoruk, egészségi- fizikai-, vagy mentális állapotuk miatt már önálló életvezetésükben gátolt vagy önálló életvezetésre csak részben képes emberek elsősorban idős emberek számára nyújtanak szakszerű gondozási segítséget ahhoz, hogy biztonságos lakókörnyezetükben, saját otthonukban tudják élni az életüket. Településünkön a házi segítségnyújtást és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosítja társulás formájában.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idős lakosság körében nagy problémát jelent az elmagányosodás. Ritkán van lehetőség kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférésre. Anyagi és egészségügyi problémák miatt az időskorúak leginkább az önkormányzat által szervezett rendezvényeken tudnak részt venni, azonban ezek száma évi egy-két alkalom. Kulturális és közművelődési szolgáltatásokra az önkormányzatnak nincs anyagi fedezete, önerőből pedig az alacsony pénzbeli ellátások miatt nem megoldható, azonban önkormányzatunk együttműködésben könyvtárat üzemeltet a Móricz Zsigmond Megyei és Városi könyvtárral, ezáltal heti 12 órában a lakosság igénybe veheti szolgáltatásait.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártassága a településen valószínűleg messze elmarad a többi korosztályétól. Igényfelmérés erre vonatkozóan még nem történt. Erre irányuló tanfolyamok az elmúlt években több alkalommal is megszervezésre került, a jelentkezők száma 20 és 30 fő között volt tanfolyamonként.

d) a generációk közötti programok.

Településünk minden évben igyekszik megszervezni a „Tiborszállási Vigadalom” című rendezvényt, ahol a település „apraja-nagyja” együtt tölthet el, közösen egy napot. A rendezvény keretében szervezünk bemutatókat (kovács, szőnyegszövés, helytörténeti kiállítás stb.) melyek

közelebb hozzák egymáshoz a generációkat a szülők, nagyszülők, dédszülők örömmel mutatják meg a fiataloknak az elfeledett régi szép idők emlékeit.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Idősödő korban egyre inkább fontosabbá válik az egészségi állapot, így hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott szűrővizsgálatok biztosítására.

Egyre fontosabbá válik az idős korosztály számára az otthonuk védelme is. Hiszen az idősebb korosztály fokozott veszélynek van kitéve bűnelkövetés szempontjából. Ennek védelmét szolgálja településünkön az önkéntes Polgárőrség, mely több, mint 20 önkéntes taggal, saját Polgár Őr autóval rendelkezik. Tevékenységüket beosztás alapján végzik.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas az egyedül élők aránya, elmagányosodás	foglalkozások szervezése
egészségi állapot elhanyagolása elérhetetlen szakellátás, szűrővizsgálatok miatt.	szűrővizsgálatok, tanácsadás
közterületi járdák nem mindenhol kiépítettek, állapotuk felújításra szorul	új járdák építése, felújítása
korlátozott kulturális lehetőségek	programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	21	40	61
2017	25	39	64
2018	20	35	55
2019	19	34	53
2020	22	35	57
2021	19	31	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élő személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség és nem megoldott az akadálymentesítés. Fogyatékkal élők foglalkoztatására vonatkozóan települési szinten nem áll rendelkezésre értékelhető statisztikai adat. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. A fogyatékossg okozója lehet fizikai, értelmi vagy érzékszervi károsodás, egészségi állapot vagy lelki betegség. Ezek a károsodások, ezen állapotok vagy betegségek lehetnek állandó vagy átmeneti természetűek. A tudatlanság, a nemtörődömség, az előítéletesség és a félelem olyan társadalmi tényezők, amelyek elszigetelték a fogyatékos embereket és hátráltatták fejlődésüket. Olyan környezetet kell teremtenünk, ahol a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is érvényesülnek az egyenlő esélyek.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élő személyek munkaerő piaci lehetőségeik behatároltak, a különböző fogyatékossgai típusok és annak fokozatai nagyban megnehezítik a foglalkoztathatóságukat. Tiborszálláson nincs lehetőség a védett foglalkoztatásra.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy valakit ért volna hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a fogyatékkal élő személyek körében.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ családsegítője kíséri figyelemmel és nyújt segítséget a fogyatékkal élő személyeknek szükség esetén.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek a törvény által biztosított ellátásokban részesülnek (közgyógyellátási igazolvány, parkolási igazolvány, rokkantsági és rehabilitációs ellátások), ezek ellátások nagy részét a Magyar Államkincstár biztosítja és a Mátészalkai Kormányhivatalban tudják megigényelni. Szükség esetén a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ családsegítője segítséget nyújt a nyomtatványok beszerzésében és azok kitöltésében.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A háziorvosi ellátás heti 2 alkalommal van, egyéb időpontokban pedig az ügyeleti ellátást vehetik igényben Mátészalkán.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek közül az összes épület akadálymentesített a mozgáskorlátozottak számára. Feladat még, hogy más egyéb fogyatékkal élő számára is akadálymentesítve legyenek a közintézmények, közösségi színterek.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közösségi színtér helyszíne ahol a kulturális események kerülnek megrendezésre részben akadálymentesített, azonban a köznevelési intézmények épületei sajnos nem kerültek akadálymentesítésre még. Azok akadálymentesítését pályázat keretein belül tervezzük megvalósítani.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Tiborszálláson a fő foglalkoztató az önkormányzat. Önkormányzat és intézményei részben akadálymentesítettek.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat parkjai akadálymentesen megközelíthetőek a mozgáskorlátozottak számára. Az úthálózat és a járdák részben felújításra kerültek, részben még felújításra szorulnak, helyenként megépítésre várnak. Szeretnénk, ha az újonnan megépülő és felújított járdák már akadálymentesen épülnének és újulnának meg a jövőben.

- f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékkal élő személyek nappali ellátását a Szatmári Egyesített Szociális Egészségügyi és Alapellátási Intézmények társulással közösen biztosítjuk az érintett lakosság részére.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Szükség esetén az Önkormányzat rendkívüli pénzübeli támogatást tud nyújtani annak a fogyatékkal élő személynek, aki hallókészülék vagy bármilyen más gyógyászati segédeszköz megvásárlásához segítséget igényel.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Közintézmények részben akadálymentesítettek, mivel mozgáskorlátozott rámpával mindegyik rendelkezik, de más egyéb fogyatékkal élő részére az akadálymentesítés még nem történt meg, ezt szeretnénk a későbbiekben kialakítani.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A helyenként rossz állapotú közterületi járdák megnehezítik a fogyatékkal élők közlekedési lehetőségét, így több járda építését és felújítását is tervezzük.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
foglalkoztatottság	munkalehetőségek teremtése
tanulási, fejlődési lehetőségek hiánya	képzések, tanfolyamok szervezése
szociális ellátórendszerhez juttatás	tanácsadás

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közterületi járdák hiánya, rossz állapota	Közterületi járdák építése, felújítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Tiborszállás Község Önkormányzata a településen működő „Gyermekétkeztetés 2000” alapítványnak nyújt támogatást éves szinten, akik a helyi óvodába járó gyermekeket támogatják.

A Tiborszállási Polgárőr Egyesület szintén támogatásban részesül az önkormányzat költségvetéséből.

A civil szervezetekkel, egyházakkal való együttműködés kiválóan mondható és az évek óta zavartalanul működik.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Tiborszállás Község Önkormányzatának a helyben működő civil szervezetekkel, és az egyházakkal az együttműködése folyamatos, a felmerülő problémákat együtt igyekszünk megoldani, a rászoruló személyeknek támogatást nyújtani.

Tiborszállás Község Önkormányzata a településen működő „Gyermekétkeztetés 2000” alapítványnak nyújt támogatást éves szinten, akik a helyi óvodába járó gyermekeket támogatják.

A Tiborszállási Polgárőr Egyesület szintén támogatásban részesül az önkormányzat költségvetéséből.

A Tiborszállási Iskolás gyermekekért Alapítvánnyal is együtt működik az önkormányzatunk. Ezt az alapítványt az Adventista egyház működteti.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Települési Szilárdhulladék-gazdasági Társulás (Nyíregyháza, Hősök tere 5.) hulladékkezeléssel kapcsolatos feladatok ellátása
- Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás (4700, Mátészalka, Rákóczi u. 43) – településfejlesztési feladatok ellátása
- Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ (székhelye: 4352, Nagyecsed, Rákóczi utca 104/a.)– családsegítő és gyermekjóléti feladatok, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátása
- Ecsedi láp Víziközmű Beruházási Társulás (4355, Nagyecsed, Árpád utca 32.) – településfejlesztési feladatok (szennyvízberuházás) ellátása
- Szatmári Kistérségi Bölcsődei Intézményei Társulás (4355, Nagyecsed, Rákóczi u. 14) – bölcsődei feladatok ellátása
- Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás (4700, Mátészalka, Hősök tere 9.) – egészségügyi fejlesztési társulás.
- Szabolcs05 Önkormányzati Területfejlesztési Társulás (4700, Mátészalka, Hősök tere 9.)- területfejlesztési feladatok ellátása”

A társulásokkal az önkormányzat jó kapcsolatot ápol.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Tiborszállás Községben nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Polgárőrség, mely több, mint 20 önkéntes taggal, saját Polgár Őr autóval rendelkezik. Tevékenységüket beosztás alapján végzik.

Tiborszállás Község Önkormányzata a településen működő „Gyermekétkeztetés 2000” alapítványnak nyújt támogatást éves szinten, akik a helyi óvodába járó gyermekeket támogatják.

A Tiborszállási Iskolás gyermekekért Alapítvánnyal is együtt működik az önkormányzatunk. Ezt az alapítványt az Adventista egyház működteti.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem kapcsolódnak a Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Tiborszállás Község Önkormányzatának a honlapján is elérhető lesz, illetve az Önkormányzat hirdető tábláján is olvasható lesz.

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A programot az önkormányzat szakemberei készítették el, a helyi vélemények, javaslatok figyelembe vételével.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A helyzetelemzés elkészítése során az önkormányzati intézmények vezetői adatokat szolgáltatottak, illetve javaslataikkal, tapasztalataikkal segítették a célcsoportokkal kapcsolatos problémák beazonosítását, illetve javaslatot tettek azok megoldására.

A település honlapján az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program a lakosság számára is hozzáférhető lesz, így a dokumentumban leírt intézkedések megvalósításának ellenőrzése, nyomon követése biztosított.

A tervezett programok többségi társadalommal való elfogadtatása, az előítéletek oldása, a toleráns, befogadó társadalmi légkör kialakítása érdekében fontos a lakosság tájékoztatásán túl a kommunikáció, a közvélemény formálása, egymáshoz közelítése, melynek kiváló színtere a lakossági fórum.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság Rossz egészségügyi helyzet	Képzések Szűrések szervezése, népszerűsítése
Gyermekek	A HH és HHH tanulók számának további csökkentése Szabadidő hasznos eltöltése	Szülők képzése, támogatás Szabadidős program szervezése
Nők	A nők munkavállalási lehetőségeiknek növelése, a szakképzettség növelése a nők körében	Képzések szervezése
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés hiánya Szabad idő hasznos eltöltése	Akadálymentesítés kibővítése Foglalkozások szervezése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Közterületi járdák hiánya, rossz állapota	Közterületi járdák építése, felújítása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák be tudnak illeszkedni a munka világába.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkózzanak

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését, oktatását

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot és a gyermekbarát munkahelyet

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetére

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Közlekedj biztonságosan!	Közterületi járdák hiánya, rossz állapota	Rövid távú cél: Járdák karbantartása Közép távú cél: Járdák felújítása Hosszú távú cél: Járdák építése, állag megőrzése	Összhangban van az összes dokumentumunkkal.	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Pályázatok figyélése, Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Felmérni a megépítendő és járdákat	Mérki KÖH köztisztviselője	2026. 03. 31.	Új és jó minőségű járdák településen.	Anyagi erőforrás – pályázatok – Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható	Tiborszállás Község és Mérk Nagyközség közös önkormányzati hivatalt működtet. a települések között jó az együttműködés, rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Mélyszegénységben élők és romák egészségi állapotának javítása	A mélyszegénységben élők és romák körében magas a rossz egészségi állapotuk és szenvedélybetegségek száma	Rövid távú cél: Tanácsadások és szűrővizsgálatok fontosságának elfogadtatása az érintett réteggel. Közép távú cél: Tanácsadások és szűrővizsgálatok rendszeressé tétele Hosszú távú cél: A lakosság egészét érintő szűrővizsgálatok és tanácsadások rendszeres szervezése, ezáltal a felismerhető betegségek és szenvedélybetegségek visszaszorítása.	Összhangban van valamennyi dokumentumunkkal	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Pályázatok figyélése, Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	1. Felmérni a csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát 2. Képességek felmérése Felhívni a figyelmet a szűrővizsgálatok fontosságára	Családsegítő	2026. 03. 31. (kedd) Végrehajtása folyamatban.	1. A szűrővizsgálatok és tanácsadások hatására javul a mélyszegénységben élők és a romák egészségügyi állapota, csökken a szenvedélybetegségek száma. Jobb egészségügyi állapot esetén nagyobb az esély a munkalehetőségek megszerzésére, ezzel csökken a munkanélküliek száma.	Anyagi erőforrás – pályázatok – Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható	Tiborszállás Község és Mérk Nagyközség közös önkormányzati hivatalt működtet. a települések között jó az együttműködés, rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein.
2	A romák és mélyszegénységben élők iskolázottságának javítása	A nyilvántartott állás keresők általában alacsonyabb vagy általános végzettségűek	Rövid távú cél: A nyilvántartott állás keresők iskolázottságának javítása képzésekkel és tanfolyamokkal. Közép távú cél: A felnőtt lakosság alacsony iskolázottságának megszüntetése. Hosszú távú cél: Piacképes tudás megszerzése valamennyi munkaképes korú lakos számára	Összhangban van valamennyi dokumentumunkkal	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Pályázatok figyélése, Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1. Felmérni a csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát 2. Képességek felmérése Oktatási lehetőségek felmérése, képzések szervezése 3. Elhelyezkedés támogatása	Mérki KÖH köztisztviselője	2026. 03. 31. (kedd) Végrehajtása folyamatban.	1. Csökken a munkanélküliek száma 2. Nő a szakképzettek aránya	Anyagi erőforrás – pályázatok – Emberi erőforrás - oktató, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható	Tiborszállás Község és Mérk Nagyközség közös önkormányzati hivatalt működtet. a települések között jó az együttműködés, rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A HH és HHH gyerekek számának csökkentése	Magas a HH és HHH gyerekek száma	Rövid távú cél: a HH gyerekek számának csökkentése Közép távú cél: HHH gyerekek számának csökkentése Hosszú távú cél: az alacsony HH és HHH gyerek szám szinten tartása	Összhangban van valamennyi dokumentumunkkal	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1. Felmérni a HH és HHH gyerekek létszámát 2. Képzések szervezése amivel az arány csökkenthető 3. Képzés lebonyolítása	Mérki KÖH köztisztviselője	2026. 03. 31. (kedd) Végrehajtása folyamatban.	Csökken a HH és HHH tanulók létszáma	Anyagi erőforrás – pályázatok – Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható	Tiborszállás Község és Mérk Nagyközség közös önkormányzati hivatalt működtet. a települések között jó az együttműködés, rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A nők szakképzettségének javítása	Kevés a nők körében a szakképzettek aránya	A munkaképes korú női lakónépességben magas az alacsony szakképzettségűek száma Rövid távú cél: a női szakképzése Közép távú célok: új munkahelyek teremtése Hosszú távú célok: tartós munkaviszony megteremtése	Összhangban van valamennyi dokumentumunkkal	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1. Az igények felmérése 2. Képzések szervezése, lebonyolítása szakképzettségek megszerzése 3. Munkalehetőségek felkutatása, megteremtése	Mérki KÖH köztisztviselője	2026. 03. 31. (kedd) Végrehajtása folyamatban.	A női munkanélküliség aránya csökken, nő a szakképzettek száma	Anyagi erőforrás – pályázatok – Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható	Tiborszállás Község és Mérk Nagyközség közös önkormányzati hivatalt működtet. a települések között jó az együttműködés, rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fogyatékkal élők számára hasznos időöltés lehetőségeinek megteremtése	A fogyatékosok körében nincsenek kulturális lehetőségek	A fogyatékosok számára koruknak és érdeklődésüknek megfelelő elfoglaltság lehetőségének megteremtése Rövid távú cél: Tanácsadások és szűrővizsgálatok fontosságának elfogadtatása az érintett réteggel. Közép távú cél: Tanácsadások és szűrővizsgálatok rendszeressé tétele Hosszú távú cél: A lakosság egészét érintő szűrővizsgálatok és tanácsadások rendszeres szervezése, ezáltal a felismerhető betegségek és szenvedélybetegségek visszaszorítása.	Összhangban van valamennyi dokumentumunkkal	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	1. Felmérni a csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát 2. Képességek felmérése 3. Felhívni a szabadidő hasznos eltöltésére	Családsegítő	2026. 03. 31. (kedd) Végrehajtása folyamatban.	A rendezvényeken való magán részvételi arány.	Anyagi erőforrás – pályázatok – Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható	Tiborszállás Község és Mérk Nagyközség közös önkormányzati hivatalt működtet. a települések között jó az együttműködés, rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

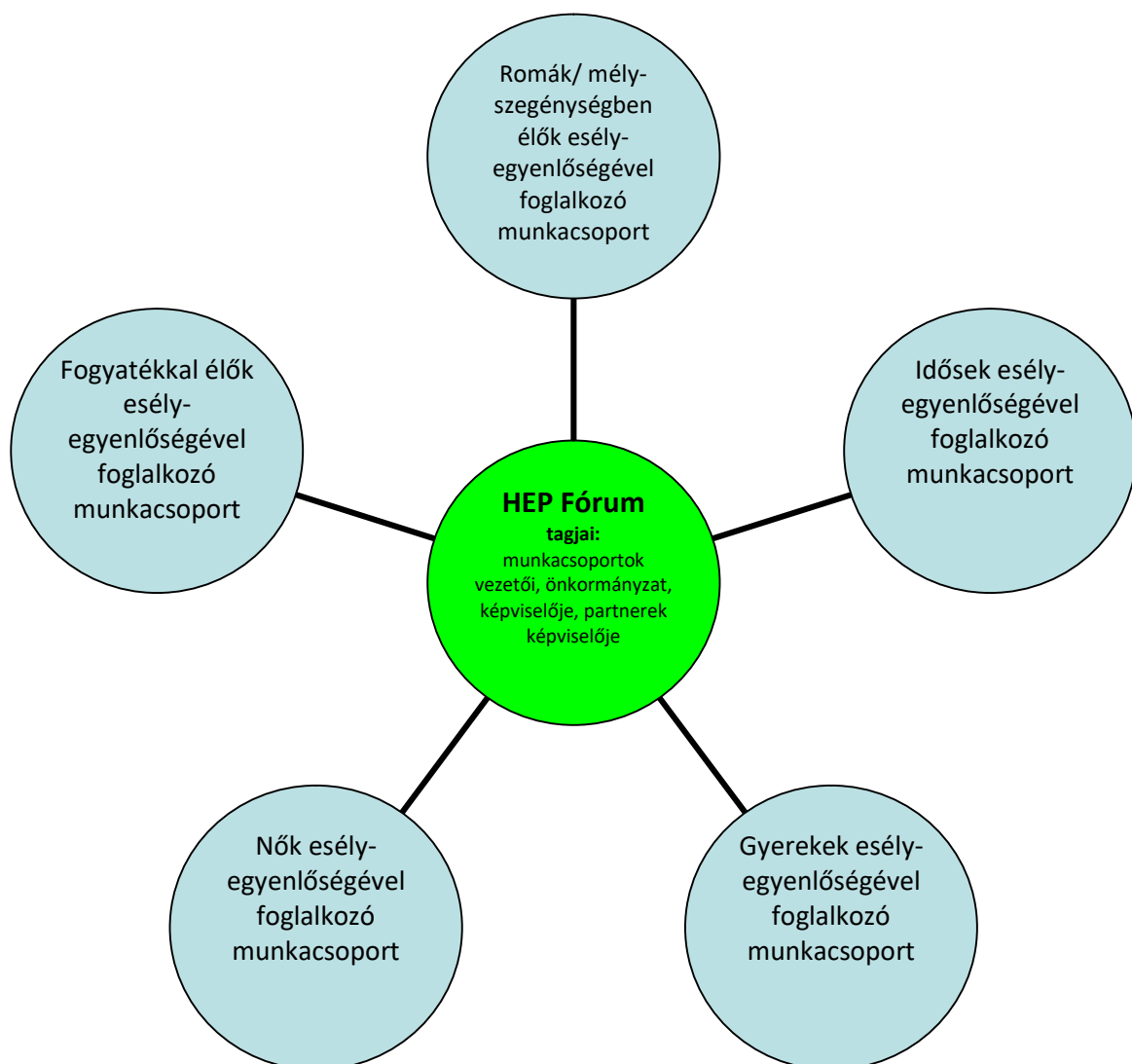
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tiborszállás község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tiborszállás község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 145/2024(IX.17) számú határozatával elfogadta a Helyi Esélyegyenlőségi programot.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Tiborszállás, 2024. szeptember 117.

Tulbura Gábor
polgármester